

"Els autors de dibuixos racistis"

Dibuixant del prestigiós diari francès *Le Monde* des de 1972, Plantu (pseudònim de Jean Plantureux, París, 23 de març de 1951), també col·labora al setmanari francès d'informació general *L'Express* des de 1991. Molt famós pels seus dibuixos senzills però lapidaris, Plantu ha estat aquests anys un dels deu convidats d'honor i ha estat copresident del X Festival Internacional de la Caricatura de Sant Esteve, al Rosselló.

—*Què té a veure la caricatura amb un diari tan seriós com Le Monde?*

—Crec que és perquè el diari és tan seriós que és més fàcil treballar-hi que en altres llocs. Per exemple el *Canard Enchaîné*, en el qual tot és humorístic, el text, la redacció, les informacions que sempre són tractades humorísticament, col·locar-hi un dibuix al costat és una cosa més i queda diluït en el context. En canvi, jo tinc una marc meravellós perquè tot el que s'escriu al voltant meu és molt seriós, i fer humor quan els altres són seriosos és molt més fàcil i a més

Jean Plantureux, més conegut com Plantu, és des de fa molts anys una de les firmes satíriques més populars de França. Aprofitant la seva estada al Festival de la Caricatura de Sant Esteve,

EL TEMPS ha conversat amb ell sobre la seva feina.

François Mitterrand a Joan Carles I: "Com prova això de ser rei?"

LE POTEAU EST PEUT-ÊTRE BRITANNIQUE, MAIS LES BALLES SONT FRANÇAISES!

L'estaca pot ser britànica, però les bales són franceses. Foc!

ÇA FAIT COMMENT D'ÊTRE ROI ?

PLANTU

a més, gràficament és interessant ja que en el diari tot és gris i el dibuix és una mica diferent ja que contrasta amb la grisor de l'ambient. Crec que treballar en un diari seriós és el millor marc per un dibuixant.

—*Respecte al que es feia a començament de segle, com ha evolucionat la caricatura i el dibuix de premsa?*

—Estem sempre en la línia dels dibuixants de l'inici del segle però amb la diferència que per exemple els dibuixants de *L'assiette au berre* eren més artistes que periodistes. S'expressaven sobre l'actualitat política però sense cap matís; carregant, és el terme, fins i tot per sota de la cintura contra els responsables polítics. Avui dia treballem més de forma periodística. No posem en joc el nostre art o la nostra opinió, "jo Plantu, dic que...", sinó que a través del meu dibuix s'expressa també l'opinió del diari.

—*És una mena d'editorial?*

es haurien de ser castigats"

PERE CODONYAN

—Gairebé. Un editorial escrit reuneix totes les idees i facetes que s'han de dir d'un esdeveniment mentre que en un dibuix, només n'ensenyo un aspecte i em preocupa ser objectiu. Tothom sap que sóc de mala fe, que sóc subjectiu, que ho exagero tot. Però tot això ho sap el lector quan a vegades hi ha editorials que volen ser objectius i que són totalment deshonestos (*riu*). Finalment el lector es pot sentir enganyat perquè ha pensat de llegir un article objectiu mentre que amb mi sap que és mala fe de la A a la Z.

—Quin és el procés creatiu?

—Primer s'ha de llegir molt, la premsa en particular. També s'ha de mirar la televisió, escoltar la ràdio. És una part important de la meua feina. Emmagatzemar molts coneixements, moltes informacions. Després hi ha una segona fase, una vegada emmagatzemat tot això quina és la meua reacció? Què en puc dir? Una vegada el dibuixant sap què vol dir, la part més costosa del treball està fet, ja que la idea del dibuix ve molt més fàcilment. En general proposo dos o tres o quatre esborranys al comitè de redacció i són ells els qui escullen.

—Teniu llibertat total per triar o a vegades el redactor en cap també intervé per demanar un dibuix sobre tal o tal tema.

—Sí, és clar que sí, a vegades proposo un tema i ells em diuen que

"Tothom sap que sóc de mala fe, que sóc subjectiu, que ho exagero tot. Però tot això ho sap el lector quan a vegades hi ha editorials que volen ser objectius i que són totalment deshonestos. Finalment el lector es pot sentir enganyat perquè ha pensat de llegir un article objectiu mentre que amb mi sap que és mala fe de la A a la Z."

no els interessa perquè volen obrir a portada amb l'article d'un enviat especial que no té res a veure amb el tema que he proposat. He de canviar, d'adaptar-m'hi.

—Heu arribat a rebre pressions per modificar un dibuix, fer-lo més light?

—Sí, és clar que sí. A vegades els redactors en cap estan massa preocupats pels subscriptors. Si pensen que un dibuix és massa crític, per exemple amb l'OAP, i que això pot desagradar els lectors pro-palestins, em demanen de ser més moderat.

—Us ha passat ja de retirar un dibuix o d'haver d'autocensurar-vos?

—A mi, mai. Per exemple quan hi hagué la matança de vint palestins a Jerusalem, el comitè

14 anys, es fa llarg, es fa llarg!... Jacques Chirac: Se'n fot de nosaltres o què?

de redacció sabia que el meu dibuix no agradaria els sionistes. Però jo, el meu problema és de dir "merda". No em fa res. Llavors a vegades l'ambient és una mica conflictiu al matí. Però faig de tot per què en sigui, de conflictiu.

—Per què?

—Perquè m'agrada (*riu*).

—I llavors?

—Bé, a vegades he de posar aigua al vi. Però passo, l'endemà els emmerdo igual (*riu*). Ho torno a intentar. De fet, faig el que vull. Ells estan persuadits que han

guanyat, però abans que acabi la setmana, aconseguiré fer passar dins *Le Monde* el que vull i això és formidable. És la gran sort que tinc de treballar en un diari com aquest.

—*Algun cop heu rebut trucades per algun dibuix?*

—Sempre. També rebo cartes d'insults. Hi ha ministres que es queixen a la redacció perquè no els hi ha agradat la manera amb què els he dibuixat el nas.

—*Potser a vegades les caricatures se'n passen una mica.*

—No crec, no ens permeten tot. Per exemple al moment de l'afer Dreyfus hi havia dibuixants que es permetien fer dibuixos antisemites contra Dreyfus, i jo reivindicava que no ens podem permetre tot.

—*Quins són, doncs, els vostres límits?*

—Els nostres límits són la llei. A mi, la llei em va ve, lamento només que a vegades no sigui prou aplicada i que els autors de dibuixos racistes no siguin castigats.

—*Teniu temes tabú?*

—Sí, hi ha temes com l'església, que per cert intento sempre transgredir, però per exemple no

Y A QU'UN TRUC QUI ME GÈNE, VOYEZ-VOUS..
["SKINHEAD", C'EST PAS FRANÇAIS COMME NOM !

Jean-Marie Le Pen: Mireu, sols hi ha una cosa que em molesta... skinhead, no és un nom francès!

es pot dibuixar el papa de Roma al llit amb una mossa, a menys que n'hi hagi una prova, una foto, llavors sí que en feia dibuixos durant dos mesos sense parar.

—*Tot i els tabús, sempre intenteu transgredir les prohibicions, per què?*

—La meua feina és de rascar allà on fa mal perquè finalment no hi ha res de pitjor que un dibuix que no fa nosa a ningú. Jo, passo el temps a veure fins a on puc anar. Ara bé, arriba un moment que cal fer un compromís. Quan veig que he passat tot el matí a escridassar-me amb tots els redactors en cap, és que hi ha un problema. El dibuix s'ha de publicar i és necessari arribar a un compromís, encara que ningú no estigui

content. Jo, perquè m'han aigualit el meu dibuix i ells perquè troben que he exagerat, que he anat massa lluny. Però no és greu, perquè la idea original la dibuixo per a mi, i després les publico en els llibres que edita *Le Monde*. És a dir que sovint el redactor en cap finalment es troba de cara amb el dibuix que m'havia rebutjat sis mesos abans.

Pere Codonyan

Col·labora amb el Bloc Jaume I

adquirint el vídeo de la Manifestació del 6 de maig a València,
i guarda les imatges d'un dia històric per al nostre País.

Interessades/ts telefoneu a Acció Cultural del País Valencià
(96-351 17 27) o bé feu la comanda per fax (96-351 17 88)
Ajut: 2.000 pta. (incloses les despeses d'enviament)

